

EDITORIAL

L'Honorable genuflex

Una volta mes les maximes autoritats valencianes es convertixen en els trompeters del govern de Madrid. El **Honorable** se genuflexiona i assentix devotament a conte de les ultimes mides restrictives relacionades en el **Covid-19** que pretenia impondre el govern estatal –tombades pel **Tribunal Superior de la Comunidad de Madrid**, lo que feu recular al **Ministeri de Sanitat**–. Puig es posava de nou a les ordens del centralisme menyspreant el fet de que la sanitat es una de les competencies transferides a les comunitats autonomes, circumstancia esta que sí era tinguda en conte pel govern de la **Moncloa** quan realment encara hi havia problemes i el ministeri aludit intentava evadir responsabilitats descarregant-les en els governs autonòmics i en la mateixa justícia, delegant en ells la decisió d'aplicar una serie de mides lliberadores de restriccions.

Quan es suscità el tema dels **indults**, l'Honorable, una atra vegada, eixia a secundar als amos que li manen des de **Ferraz**. A pesar de que part de la vella guardia del **PSOE** –de la que, en principi, hauria de formar part– mostrava una posició frontista respecte del govern (**García-Page, Felipe González, Alfonso Guerra...**), ell es posicionava al costat de narciciste que governa l'Estat. No oblidem, per una atra part, que, quan s'aplica un indult, es perque ha hagut delit, que es lo que fallà la justícia contra els que unilateralment es botaren l'estat de dret perque es pensen **diferents i superiors**.

Per una atra part, solucionar el tema de la **infr finançacio** queda llunt de les prioritats que es marcà quan començà el govern que presidix. Les seues "energiques" actuacions en el tema es reduixen a enviar, de quan en quan, una missiva a Madrid; l'ultima estos dies passats. Una petició mes, que sera desatesa, com de costum, pel govern central, i ahi quedarà la cosa. No s'ha de molestar massa a l'amo, que ya ha deixat clar que lo de la finançacio valenciana haura d'esperar, i esperar, i esperar...

I a rant de les **100.000 vacunes** que ha destinat a "los que nos visitan" –i, per tant, privat d'elles a la població valenciana de dret–, de nou va de sumis demanador per a que el govern central li resolga el problema generat. Mes trellat i responsabilitat es lo que toca. Ocupar-se manco de les aspiracions del veïnat del nord i procurar millores per al poble valencià.

I, tornant en els veïns del nord, lo de que siuen **diferents** es possible –tots ho som, depenent d'en quins aspectes i en qui nos comparem–; lo de considerar-se **superiors** ya sabem que partix de l'ansia que tenen, que ralla en un **supremacisme** que cada volta dissimulen manco. A base d'astucia i de diners han anat introduint-se en institucions socials, politi-

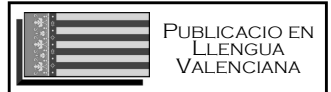
ques i academiques –moltes d'ambit internacional–, **obrint fractures** socials quan i a on els ha convingut i **inventant mentires**, si per toca, per a conseguir els seus fins. La rastrera de desvergonyes no coneix llimit: ahi està el nomenat **Institut Nova Historia** –finançat en diners publicos–, generador de les mes absurdes teories, o els furts al patrimoni cultural i artistic d'uns atres pobles –recordem les obres d'art del **Alt Arago** o la **documentacio valenciana** que retenen de forma illegitima–, l'apropiació de la nostra lliteratura classica –la penultima malifeta ha segut l'exposició manipuladora de la **Biblioteca Nacional** en base a obres classiques de valencians, presentades com a catalanes–, o de les nostres festes universals, com falles i fogueres, etc.

Mentres, els valencians muts i anestesiatos, governats per unes autoritats "indignes" que, si se pleguen sense reserves a lo que ordene el partit en Madrid, mes encara rendixen vassallatge i colaboren en el projecte imperialiste que se nomena "**països catalans**".

Viure en orgull la teua condició de valencià cada dia resulta mes complicat. La banalitat que se li otorga al sentiment de valenciana va acompanyada pel menyspreu per lo propi, producte de la renuncia voluntaria a lo privatiu per a acceptar sense critica ni qüestionament lo alie. Actitut producte de la **ultraçoentor** d'unos elits que anhelan conseguir un prestigi socio-intelectual, que, per un atre costat, es tan artificial com ridicul. I no falten els **interessos crematistics**, pels quals son capaços de viure en un present fals en el que el passat s'ha reinventat a la mida d'un projecte de futur en el que els valencians deixem de ser-ho. Pero sabem lo que li passa a l'arbre que pert les seues arrels: que a la fi acaba secant-se, o al que ha segut transplantat a un habitat que no es el seu natural: que mampren a deteriorar-se devenint en raquitic brot entre tota la demes vegetació.

Si els valencians nos deixem avassallar, si nos diluim en una cultura i poble que no es el nostre natural, perdrem el nostre ser i, en ell, l'energia i l'espenta per a creixer en força, fent nos respectar i dirigint nosatres el nostre futur.

¿A on estan les **inversions** per a Valencia, i la superació de la **infr finançacio** secular, i la recuperació del **dret civil** valencià, i l'exigencia de competir en igualtat de condicions de la nostra **agricultura**, i conseguir una **economia** diversificada i evitar la dependencia del turisme...? Tot això es secundari per al senyor Puig, que nomes fa seguidisme dels designis que nos arriben de Madrid o **Barcelona**, i no alçarà la veu encara que este poble vaja perdent possibilitats a mida que son adulterades cultura, llengua i identitat.

LA CITA

El senyor es un producte del serf. Si la sumissió aplegara a cessar, això seria la fi de la dominació.

Max Stirner

SUMARI

- 1 EDITORIAL: **L'HONORABLE GENUFLEX**
- 2 CRONICA: **L'ENCONTRE INICIA LES SEUES ACCIONS PRESENCIALS**
- 3 RESENYA BIBLIOGRAFICA: **HAROLT, GUERRAS DE DEUS I ENSOMIS DE REIS**
- 4 JOCS TRADICIONALS (LXXI): **SAMBORI (VI)**
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- CRONICA: **L'ENCONTRE INICIA...(Continuacio)**
- PATRIMONI VALENCIÀ: **'ART AL VENT' EN GATA DE GORGOS**
- PASSATEMPS
- RONDALLA: **ESMOLAR L'ASTRAL**

ACLARIMENT

Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva, l'encarregat de la redacció final de cada articulo te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

AVIS

¡Va, va, va! ¡A fer fotocopies d'est eixemplar! ¡Una, dos, tres, quatre...!
¡I a repartir-les entre amics i coneguts! ¡U, dos, u, dos, u, dos...!
(¿Se nota molt que per les vesprades he començat a treballar d'entrenador personal?)

L'Encontre inicia les seues accions presencials

El dissabte 3 de juliol es celebrava en **Torrent** la quarta reunió de **L'Encontre**. En ella es donaven cita formacions polítiques locals de distintes comarques; en esta ocasió, en especial protagonisme de les de la comarca de l'**Horta** vinculades o integrades en esta plataforma política que, primordialment, aboga per la proximitat a la persona i donar solució a les seues necessitats, pel municipalisme, per la transparència, per l'equitat...; aixina, els regidors integrats –i encara que des de l'oposició– no deixen de fer propostes pel benestar de la ciutadania i pel progrés social i econòmic de les seues localitats.

Representants de distintes formacions polítiques que conformen o s'han adherit a la plataforma prengueren la paraula recolzant el projecte i exponent les seues particularitats. Intervingueren membres de **Poble Democràtic** (Salva Miralles) i de les seues delegacions de **Catarroja** (Nuria Juan) i **Manises** (Jesus León), **Valencians x Moncada** (Mª Carmen Alarcón), **Avant Albal** (Mª José Hernández), **Accio Nacionalista Valenciana** (Jesusalt Masia) i **Sumant per Torrent** (Robert Gómez), que actuà d'entitat amfitriona. També entitats culturals o civiques donaren suport ad este projecte en la seua presència i oferiren col·laboració en un parlament que, en nom de totes, realisà **Sandra Hernández**; estigueren representades: el **GAV** i les **Joventuts del GAV**, la **Associació Cultural Roc-Chabàs-La Marina**, el **Rogle Constantí Llobart**, **Convenció Valencianista** i el **Institut d'Estudis Valencians**. També es trobaven destacades personalitats, com el president de **Juristes Valencians**, o historics del valencianisme, com Mª **Dolors García Broch**, **Manolo Gimeno** i **Toni Fontelles**.

Per part de l'organització i explicant els objectius de **L'Encontre** parlaren **Josep Escuder** i **Ruben Castelló**, qui resumí en clari meridiana els punts fonamentals que unixen ad estos partits: recolzar l'agricultura, aprofitament dels recursos naturals, potenciar el turisme, dinamisar el teixit empresarial, estimular la compra en el comerç chicotet i de proximitat..., i sempre baix el prisma del valencianisme.

Continúa en la pagina 3.

Harolt, guerres de deus i ensomis de reis

En la passada **XXX Fira del Llibre Valencià**, organitzada per la **Secció de Llengua i Lliteratura de la RACV**, se presentaren fins a sis novetats editorials de **L'Oronella-Foment de les Lletres Valencianes**. Vos recomanem la llectura de qualsevol dels títols i, ¿per qué no?, dels sis, si disposeu de temps est estiu: *Les cireres del cementeri*, una traducció d'Antoni Ruiz Negre de l'original de Gabriel Miró; *La vida de Jesús 3. La vida oculta*, de Miquel Estellés Barat, basat en l'obra de sor Isabel de Villena; *Xavier Casp inexplorat*, de Maria Jesús Coves; *Harolt, sense por*, de Vicent Josep Escuder i Bisbal; *La guerra dels deus*, de Màxim Rueda i Pitarque i *L'ensomi del rei*, de Jesús Moya i Casado.

Els últims tres títols corresponen a les dos novel·les premiades i la distinguida en menció especial en la **XXXII edició** dels premis literaris de l'associació cultural **El Piló de Burjassot**. De manera específica nos fem reso d'estes tres obres, fent una ressenya de cadascuna d'elles i, com diém, animant-vos a la llectura:

Escuder i Bisbal, Vicent Josep

Harolt, sense por

(99 pàgines)

Harolt, sense por, novel·la de Vicent Josep Escuder i Bisbal, conegut ex-aequo el **XIX premi "Fede Feases"** de novel·la. Estem davant un relat

de caràcter social, en el que l'autor nos conduïx a través del personatge central (Harolt) per les vivències de qui ha conegut tots els seus propòsits en la vida i còm, avorrit i desilusionat, navegarà pels excessos més desenfrenats, omplint sa existència també de banalitats fins arribar a una situació en la qual es troba a les portes del seu transit final. "Diuen que en unes dècimes de segon se pot apagar la vida. Que la majoria de vegades eixe apagó és fruit de molts anys d'entropesons. Harolt no és que siga molt diferent de tots nosatros. Ell ha viçcut sa vida i ha intentat que fora lo millor possible. Ho ha conegut en algunes ocasions; en unes atres, tot ha segut un caos. Però ha acceptat el seu destí. Tant, que inclús s'ha rendit ad ell."

Rueda i Pitarque, Màxim

La guerra dels deus

(234 pàgines)

La guerra dels deus es la novel·la de Màxim Rueda i Pitarque. Es l'atra obra guardonada ex-aequo en el **XIX Premi "Fede Feases"**. Una narra-

ció fantàstica, gènere poc habitual en la nostra lliteratura, en un argument que posa de manifest, inclús en un món imaginari, la lluita pel poder, el desig d'extermini per part de les forces del mal i la valentia d'uns personatges que, no sense esforços, intentaran tornar l'equilibri a l'imperi en el qual conviuen diferents pobles. "L'emperador agonisa. Mentres les intrigues polítiques amenacen l'unitat de l'imperi, Dylan ha passat el dia fóra del seu poble per a anar a peixcar. Però quan torna a casa, l'horror que trobarà canviarà sa vida per a sempre... En una terra dominada per les ambicions personals i la força de les armes, tres ànimes inspirades per la venjança s'uniran en un objectiu comú que els farà descobrir unes capacitats en les que mai haurien pogut imaginar. Participaran en una lluita de dimensions colossals, en la que no a soles estarà en joc la seua pròpia supervivència, sino la de tota la raça humana."

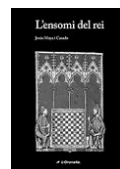
Moya i Casado, Jesús

L'ensomi del rei

(181 pàgines)

L'ensomi del rei, original de Jesús Moya i Casado, mereixque un **nomenament especial del jurat** del XIX Premi "Fede Feases" de novel·la recomanant la seua edició. Es tracta d'una novel·la històrica en la que l'autor narra els fets

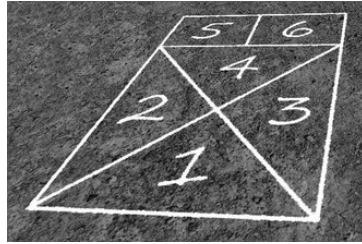
i les circumstàncies que rodegen la conquesta de València per **Jaume I**. Cada capítol es introdueix per un breu text pres de la pròpia **Cronica** del rei conquistador. "En 1231, el rei Jaume I d'Aragó ha conquistat ja el Regne de Mallorca i, encoratjat per la noble aragonesa, se dispon a conquistar el Regne de València. Per ad això agrupa un grandios eixèrcit, reunint tropes tant dels seus estats i dominis com de procedències estrangeres. El lloc d'El Puig de Cebolla és l'escenari de la darrera gran batalla, ans de la conquesta definitiva de l'amurallada capital del regne. Un regne governat per Zayan, últim rei musulmà de València, contra el que Jaume I confrontarà el seu poder."

Una variada temàtica –realitat social, fantasia i narrativa històrica– i tres estils narratius per a fruir est estiu de la llectura en llengua valenciana.

Sambori (VI)

Variante 5. Un poquet mes complicat es el sambori en el que disponem de sis espais pero els quatre primers son quatre trianguls insertats en un quadrat, mentres que les cases 5 i 6 son quadrades i com un anex al quadro anterior, al costat del numero 4.

El jugador, des de fora del sambori, tira la tella al numero 1 i, a la pata coixa, entra, sense tocar la ralla, en un bot, i en la punta del peu espenta la tella al numero 2, sempre sense chafar cap ralla. Bota en els dos peus, espatarrat, tocant en un peu el quadro 2 (a l'hora que espenta la tella al numero tres) i en l'atre el 3.

Alça el peu del 3 i espenta la tella del 3 al 4. D'ahi pega un bot i cau en els dos peus, l'esquerre en el numero 5 i el peu dret en el 6.

Bota pegant mija volta per a quedar de cara al numero 1, posa el peu coixo i entra una atra volta al 4 i va passant la tella al 3 i al 2. Cau espatarrat entre el numero 3 i el numero 2. Posa de nou el peu coixo i colpeja la tella del 2 al 1, i per fi, fora i ¡ha guanyat!

ACTIVITATS CULTURALS JULIOL-AGOST DE 2021

L'activitat presencial haura de continuar esperant un poc mes a que estigam vacunats en suficient proporció. Mentri-mentres, i a risc de resultar repetitius, els recordem que les pagines web de les associacions oferixen un contingut verda-derament interessant.

CRONICA

L'Encontre inicia...

Ve de la pagina 2.

Per a finalisar, **Dani Salvador**, conductor de l'acte, donà la paraula a **Juan Carles Puchalt**, anima del projecte, qui, en un breu pero reivindicatiu discurs, agrai la presència de tots a l'hora que obria en les seues paraules camins d'esperança per a consolidar la plataforma i fer-la creixer i, mes pronte que tart, tindre poder mes alla dels municipis i servir a la societat valenciana sense les hipoteques ni els vassallages als que habitualment la condenen els partits estatals centralistes.

Des del Rogle vegem en esperança esta iniciativa que te previst fer actes similars proximalment en les comarques de **La Ribera** o **La Marina** i els augurem exit, el que es mereix el valencianisme.

PATRIMONI VALENCIÀ

J.M.M.

'Art al Vent' en Gata de Gorgos

Gata de Gorgos es una localitat de la comarca de **La Marina Alta** que conta en poc mes de 6.000 habitants i que travessa la carretera nacional N. 332. Quan passavem per esta població valenciana resultava curios vore la cantitat de parades en objectes fets de vimen, llata, canya o trenats en unes atres fibres vegetals en les portes d'algunes cases (comerços). Esta era una industria tradicional, tipicament artesanal, que hui seguix –adaptada als nous temps– oferint els seus productes. En uns atres temps era molt freqüent, casi obligat, quan es necessitava un moble o un objecte fet en estos materials, anar a fer allí l'oportuna compra.

Hui Gata es coneguda per estos productes, pero internacionalment ho es pel concurs-festival artistic que dura ya **XVIII** edicions en la d'enguany. Es tracta de "**Art al Vent**". Baix est epigrafi cada any podem assistir a una manifestació artistica en la que el teixit, els colors i les formes son autentiques mostres de creativitat. Per a visitar-la no hi ha mes que recorre alguns carrers –les vies mes centriques de la localitat–, puix les obres d'art, fetes, com hem dit, en materials textils, se penjen dels balcons de moltes vivendes.

Lo primer que se nos ve al cap relacionat en estes obres, per la seua disposició, es que l'idea partiria o s'inspiraria en la tradició d'abillar els balcons de les cases en **cobertors**; estos es penjaven, i encara es penjen, per a engalanar els carrers de les mes diverses poblacions valencianes en els seus dies de festa gran i especialment en la celebració de la festi-

vitat del **Corpus Christi**, exhibint-los, en este cas, per allí per a on havia de passar el **Santissim**. Aixina ho corrobora el mateix creador i director de la mostra, **Josep Pedrós Ginestar**, qui es tambe **Mestre de l'Escola de Plàstica Experimental A. Vives**.

"Art al Vent" es una mostra artistica que s'ha de visitar i per ad això hi ha que recorre el carrer de la Bassa i el de la Duquesa d'Almodovar, admirar les formes, els colors, les textures i conectar en allo que expressen els creadors de les obres. Estes incorporen dibuixos mes o menys realistes, abstraccions, decoracions florals, figures humanes, d'animals... i en messages que volen posar en valor la convivència, la tolerancia, la diversitat... Una iniciativa que ha creixcut a mida que han transcorregut

EN LES IMAGENS, ALGUNES MOSTRES D'EDICIONS ANTERIORS

les edicions fins a formar part de les dos principals organitzacions especialistes a nivell mundial: la **Surface Design Association** i la **Organizacio Mundial d'Art Textil**. En passades edicions ha aplegat a contar en casi 200 participants; a pesar de les circumstancies que l'any passat marcà la pandèmia, concorregueren 54 obres procedents de 16 països: Espanya, Belgica, Italia, Argentina, China, Russia, França, Brasil, Mexic, Regne Unit, USA, Chile, Alemanya, Egipte, Polonia i Marroc.

El festival se celebra a cavall entre els mesos d'agost i setembre. Es una molt bona oportunitat per a coneixer la localitat, fruir d'esta mostra i dels actes culturals i festius que es celebren en motiu de la mateixa (dances, concerts, cine, etc.), i aprofitar per a comprar algun producte artesanal.

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constanti Llombart**

Twitter: **@rogleconstanti**

Tots els eixemplars editats fins ara estan, en pdf, en: **www.rogleconstantillombart.com**
www.pjvalencianista.org

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusio ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nosatres. Tambe pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarém a casa tots els numeros que es publiquen

durant l'any. I si tens voluntat de fer alguna puntual aportació economica, tambe te quedariem molt agraits. El nostre numero de conte, en **Caixa Popular**, es: **ES52 3159 0018 1926 1586 4721**

Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.

1. S'aplica a la persona que construeix o ven gabies.
2. Persona a la que li agrada molt menjar llepolies o coses dolces; també s'aplica a les mateixes coses que son dolces i agradables de menjar.
3. Paraula que forma part de la locució "traure de..." i que vol dir traure alguna cosa del seu estat o curs natural; també, "traure de..." ad algú, es dir, fer que algú perga els nervis, exasperar-lo.
4. Peluca chicoteta que només cobreix la part del cap a on falta el cabell.
5. Se diu, en connotacions negatives, de la persona seguidora d'una altra o de les seues idees, doctrina, etc. S'utilitza, a sovint, per a referir-se als components d'una banda de delinqüents que segueixen les ordres del seu cap.
6. De gran tamany, colossal.
7. Humor segregat per la mucosa i les glàndules dels parpalls que se solidifica i apareix en els llagrimsals i en les pestanyes.

La solució a peu de pagina.

8. En alguns llocs, corfa del pi. Arbust de més d'un metro d'alçària, en fulles verticals llínies i flors menudes de color blanc rosaceu; quan se crema peteja. Rep el nom també de petorra.

PARAULES VERTICALS

1. Agitar dins de la boca una cantitat de líquid.
2. Moure o menejar de manera intensa o agitada, continuadament. Moure's de manera insinuant o suggerent.

	1.		2.						
1.	—	—	—	—	I	—	—	—	—
2.	—	L	—	—	—	—	—	—	—
3.	—	—	—	—	G	—	—	—	—
4.	—	—	—	—	U	—	—	—	—
5.	—	—	Q	—	—	—	—	—	—
6.	—	—	—	—	N	—	—	—	—
7.	—	L	—	—	—	—	—	—	—
8.	—	—	I	—	—	—	—	—	—

RONDALLA

M^aA.M.C.

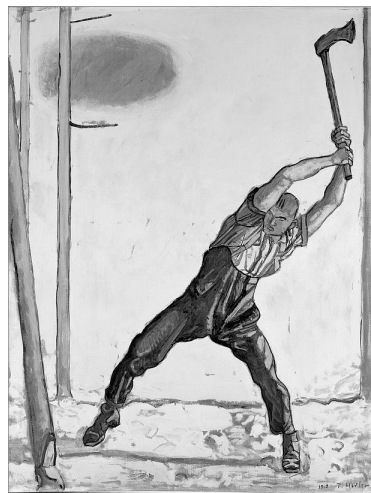
Esmolar l'astral

En certa ocasió, un jove arribà a un camp de llenyaters en el propòsit d'obtenir treball. Parlà en el responsable i este, al veure l'aspecte i la fortalea d'aquell jove, l'acceptà sense pensar-s'ho i li digué que podia començar a l'endemà.

Durant el seu primer dia en la muntanya treballà durament i tallà molts arbres.

El segon dia treballà tant com el primer, però la seua producció fou a penes la mitat de la del primer dia.

El tercer dia es proposà millorar la seua producció. Des del primer moment colpejava l'astral en tota la seua furia contra els arbres. Encara

LLENYATER, DE FERDINAND HODLER, 1910. MUSEU D'ART OHARA. KURASHIKI, JAPÓ

aixina, els resultats foren nuls.

Quan el llenyater en cap se donà compte de l'escas rendiment del jove llenyador, li preguntà:

—¿Quan fou l'última volta que esmolares la teua astral?

El jove respongué:

—Realment, no he tingut temps... He estat massa ocupat tallant arbres.

Adaptació i traducció a la llengua valenciana d'una rondalla treta de www.cuentosbrevs-orientales-zen.com

GLOSSARI (paraula/ sinònims: definició)
Acceptà de **acceptar/ admetre/ aprovar/ autorisar**: Rebre o acollir ad algú o alguna cosa voluntàriament.
Astral/ destal/ machet: Ferramenta de tall composta per un manec de fusta a on va emmanegada una fulla ampla d'acer o ferro en el tall convex; existixen diverses formes i tamany segons el seu us.

Colpejava de **colpejar/ aporrear/ assotar**: Donar cops en un objecte contundent.
Esmolares de **esmolal/ llussiar/ afusar**: Fer més agut un objecte en la finalitat de que talle o punche més i millor.
Escas/ insuficient/ exigu: Per baix de la mida o cantitat convenient.
Fortalea/ vigor/ energia/ vitalitat:

Condició de robust, fort, solit.
Furia/ vehemència/ impetuositat/ impetu/ frenesi: Velocitat i violència en la que s'eixecuta alguna acció.
Llenyater/ llenyador: Qui fa llenya o en ven.
Nul/ fallit/ inexistent: Que no te validea.

Solució:

I RECORDA... La nostra primera paraula és **glopear**. Un **glop** o una **glopada** és la cantitat de líquid que se pot engolir d'una sola volta. La locució **a glops** significa de manera intermitent. Està **glopeat** el glop de líquid que s'ha agitat dins de la boca. Un **glopeig** o una **glopejada** és l'acció de glopear. Eix. *Despuix d'engolir-te la pastilla pren un glop d'aigua.*
 La nostra segona paraula és **bellugar**. Un **bellugament**, **bellugo** o una **bellugada** és l'acció de bellugar o bellugar-se. **Bellugadiç** és que fa acció de bellugar-se molt. **Bellugador** és que se belluga. **Bellugor** és la sensació de moviment. Eix. *La ballarina se bellugava acompassadament al ritme de la música. / Belluga prou el batut per a que se mesclen be tots els ingredients.*